

چشم انداز جهانی بازار بیمه در سال های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸

محیط اقتصاد جهانی همواره یکی از محرک‌های کلیدی بازار بیمه است. بر اساس گزارش‌های بین‌المللی، انتظار می‌رود در دو سال آینده، حق بیمه جهان به اندازه رشد اقتصادی جهان افزایش یابد (با میانگین نرخ رشد اسمی ۴,۵ درصد و نرخ رشد واقعی ۲,۹ درصد). همچنین پیش‌بینی می‌شود حجم حق بیمه جهان از حدود ۴,۱۸ تریلیون یورو در سال ۲۰۱۶ به بیش از ۴,۵۶ تریلیون یورو در سال ۲۰۱۸ برسد. بهبود اقتصادی در تعدادی از بازارهای نوظهور، موتور رشد بزرگی برای صنعت بیمه، بخصوص در کسب و کار اموال - حوادث جهانی خواهد بود. انتظار می‌رود در بازارهای نوظهور تقاضا برای بیمه عمر در سطح بالا و در کشورهای صنعتی در حد متوسط باقی بماند.

بر اساس پیش‌بینی‌های شرکت «میونیک ره»^۱، انتظار می‌رود رشد GDP جهان در دو سال آینده سرعت بیشتری به خود گیرد. پیش‌بینی می‌شود رشد حق بیمه واقعی جهان که در سال ۲۰۱۶ معادل ۲,۶ درصد بود، در سال ۲۰۱۷ به ۲,۹ درصد و در سال ۲۰۱۸ به ۳,۱ درصد برسد. عامل اصلی این روند، رشد اقتصادی قوی‌تر در ایالات متحده آمریکا، انتظارات نسبت به پایان رکود اقتصادی در برزیل و روسیه و بهبود وضعیت کشورهای صادرکننده کالا در نتیجه افزایش قیمت‌ها و افزایش جزئی تجارت جهانی خواهد بود. به نظر می‌رسد در منطقه یورو و ژاپن رشد اقتصادی ادامه یابد؛ اما احتمال می‌رود در انگلستان اولین اثرات بریزگیت^۲ احساس شود. شتاب رشد در چین نیز احتمالاً همچنان آرام خواهد ماند.

در این گزارش وضعیت سه نوع حق بیمه اولیه^۳، حق بیمه اموال - حوادث^۴ و حق بیمه عمر^۵ در جهان مورد بررسی قرار می‌گیرد. بر اساس پیش‌بینی‌های «میونیک ره»^۱، در سال ۲۰۱۷ رشد واقعی حق بیمه عمر افزایش قابل توجهی خواهد داشت، اما رشد واقعی بیمه اموال - حوادث و حق بیمه اولیه تغییر چندانی را تجربه نخواهند کرد (نمودار ۱).

^۱ میونیک‌ره (munichre) یک شرکت بیمه آلمانی مستقر در شهر مونیخ است، که بعنوان یکی از بزرگترین شرکت‌ها در حوزه ارائه خدمات بیمه‌های اتکایی در جهان محسوب می‌شود. این شرکت هر ساله گزارشی از چشم انداز صنعت بیمه جهان ارائه می‌کند. آخرین نسخه این گزارشات مربوط به سال ۲۰۱۷-۱۸ است.

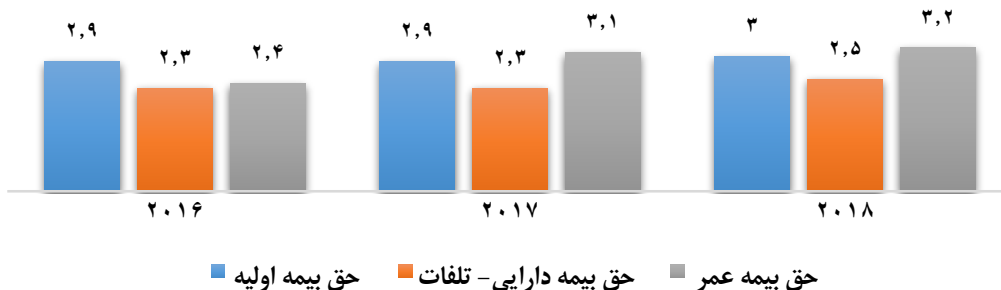
^۲ خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا (Brexit)

^۳ حق بیمه اولیه (Primary insurance premium)، سیاست بیمه‌ای است که براساس آن باید مبلغی صرف‌نظر از پوشش سیاست‌های بیمه‌ای مشابه دیگر، پرداخت شود.

^۴ در بیمه اموال (Property insurance) موضوع تعهد بیمه‌گر، جبران خسارت وارده (مانند آتش‌سوزی، زمین‌لرزه، سیل، تروریسم و...) به دارایی‌های مورد بیمه مانند اموال، خانه، دارایی‌ها، حیوانات و یا محصولات کشاورزی است. همچنین بیمه حوادث (Casualty insurance) به انواع گوناگون بیمه به غیر از بیمه زندگی، آتش‌سوزی و کشتیرانی نسبت داده می‌شود.

^۵ بیمه عمر قراردادی است که میان یک شرکت بیمه و شخص بیمه شونده (یا ضامن وی) منعقد می‌شود، که در آن بیمه شونده متعهد به پرداخت مبلغی بصورت تعیین شده (که غالباً در اقساط بلند مدت طراحی می‌شود) در قرارداد می‌گردد و این پرداخت‌ها تا زمانی معین، بسته به نوع قرارداد، ادامه خواهد داشت و با بروز وقایعی چون: مرگ، ابتلا به بیماری لاعلاج و یا احتیاج شخص به مراقبت‌های ویژه پزشکی، شرکت بیمه موظف خواهد بود، سرمایه بیمه شده را به طور یکجا یا به صورت مستمری به بیمه‌گذار یا به شخص ثالثی که وی تعیین کرده، بپردازد.

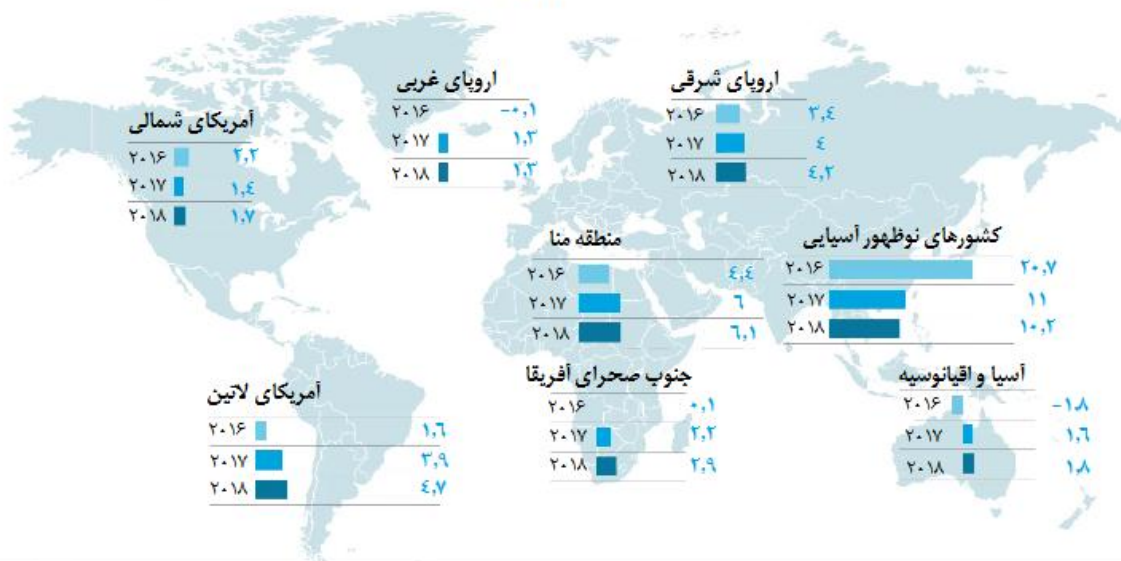
نمودار ۱- رشد واقعی حق بیمه اولیه، دارایی- تلفات و عمر در سال های ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۸ (درصد)

منبع: میونیک ره

همچنین در این گزارش پیش بینی شده که در سال ۲۰۱۷ بیشترین رشد واقعی حق بیمه اولیه را کشورهای نوظهور آسیایی (با نرخ ۱۱ درصد) تجربه کنند و کمترین رشد به اروپای غربی اختصاص خواهد داشت (نمودار ۲).

نمودار ۲- رشد واقعی حق بیمه اولیه در جهان در سال های ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۸ (درصد)

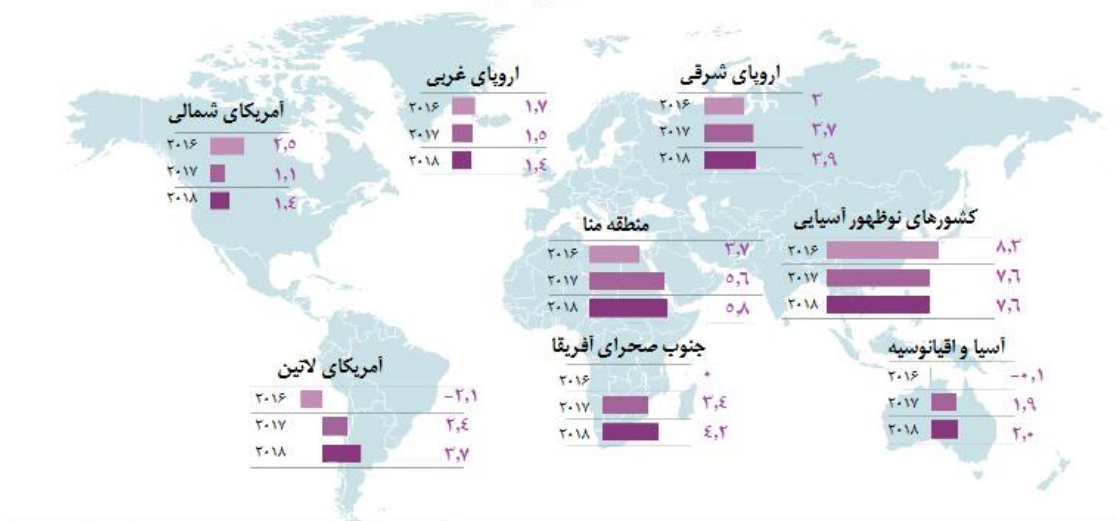
منبع: میونیک ره

بیمه اموال - حوادث^۶

براساس پیش‌بینی‌ها انتظار می‌رود حق بیمه اموال - حوادث جهان در سال ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸، سالانه معادل ۴ درصد و بعد از تعدیل با نرخ تورم (نرخ رشد واقعی) تقریباً معادل ۲,۵ درصد رشد کند. نرخ رشد واقعی حق بیمه اموال - حوادث بیش از ۰,۵ واحد درصد پایین‌تر از نرخ رشد انتظاری خواهد بود. با این حال، تفاوت‌های قابل ملاحظه‌ای در رشد حق بیمه پیش‌بینی شده در مناطق مختلف وجود دارد: در آمریکای شمالی رشد حق بیمه اموال - حوادث نسبت به سال ۲۰۱۶، به طور اسمی ثابت خواهد ماند؛ اما به طور واقعی، با توجه به نرخ بالای تورم ایالات متحده آمریکا در دو سال گذشته، به احتمال زیاد حق بیمه با کاهش همراه خواهد بود. با توجه به مدت زمان رکود و کاهش واقعی حق بیمه انتظار می‌رود که کسب و کار اموال - حوادث در کشورهای توسعه یافته منطقه آسیا و اقیانوسیه، آمریکای لاتین و کشورهای جنوب صحرای آفریقا بهبود یابد. در دو منطقه آمریکای لاتین و کشورهای جنوب صحرای آفریقا انتظار می‌رود پایان رکود و سقوط شدید رشد اقتصادی در بازارهای مهم، مانند برزیل و آرژانتین، نیجریه و آفریقای جنوبی، در سال ۲۰۱۷ موجب بازگشت رشد حق بیمه به روند مثبت شود. انتظار می‌رود در سال ۲۰۱۸ در هر دو منطقه آمریکای لاتین و کشورهای جنوب صحرای آفریقا نرخ رشد سالانه حق بیمه بیش از ۵ درصد (نرخ واقعی ۴ درصد) باشد. (نمودار ۳)

برای کشورهای منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا، انتظار می‌رود هنگامی که اثرات منفی کاهش قیمت کالاها بر اقتصاد و صنعت بیمه برطرف شود، نرخ رشد حق بیمه به سطح بالای ۷ درصد (۵,۵ درصد نرخ واقعی سالانه) برسد. برای بازارهای نوظهور آسیایی فرض وجود کاهش جزئی در رشد حق بیمه، که ناشی از کاهش بیشتر رشد اقتصادی چین است ادامه دارد، اما احتمال می‌رود که رشد در سطح بالای ۹ درصد (حدود ۷,۵ درصد سالانه به نرخ واقعی) رقم بخورد (نمودار ۳).

نمودار ۳ - رشد واقعی حق بیمه اموال و حوادث در مناطق جهان طی سال‌های ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۸ (درصد)

منبع: میونیک ره

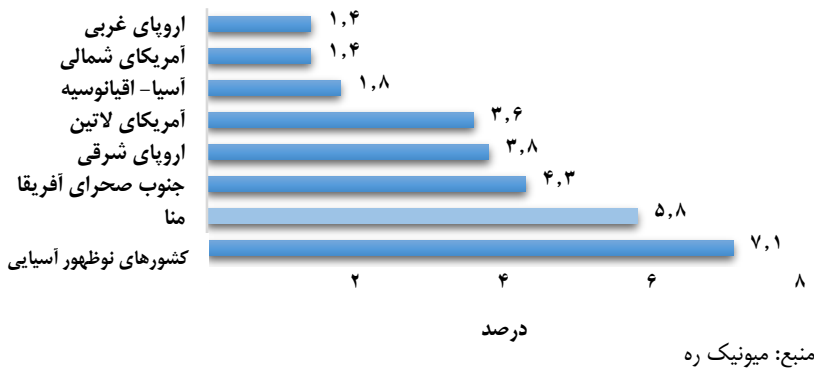
⁶ Property-casualty

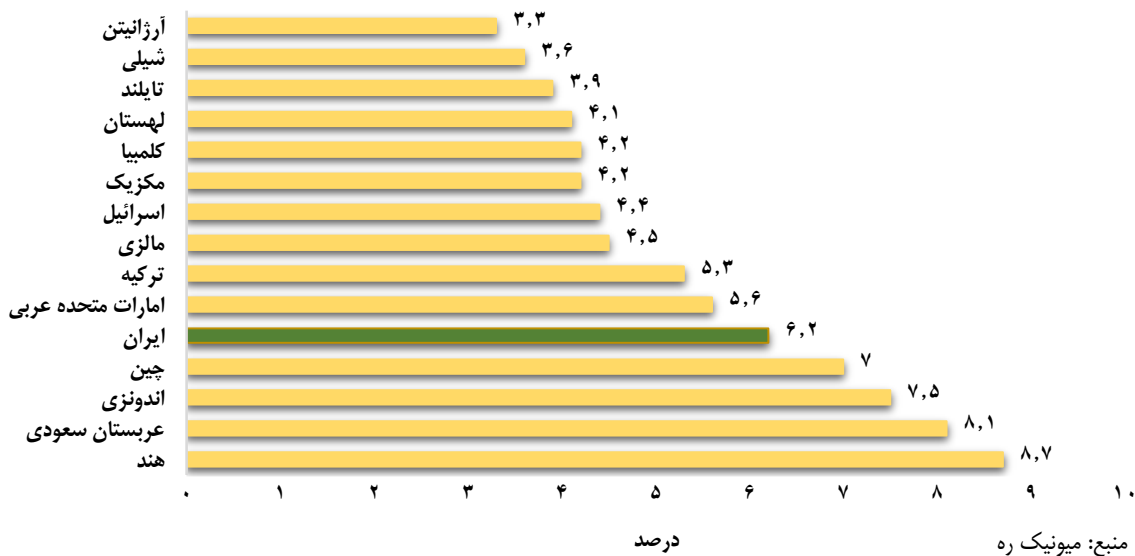
نمودار ۴، نرخ رشد ترکیبی سالیانه (CAGR^۷) حق بیمه دارایی- تلفات، در سال های ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۵ را برای مناطق مختلف

جهان و نمودار ۵ این رشد را برای برخی کشورها نشان می دهد. همانطور که در نمودار ۴ مشاهده می شود، انتظارات از نرخ رشد ترکیبی سالیانه برای سال های ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۵، برای کشورهای نوظهور آسیایی در بیشترین سطح قرار دارد و منطقه منا پس از آن قرار دارد. براساس نمودار ۵ پیش بینی نرخ رشد ترکیبی سالیانه ایران برای سال های ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۵ نیز حدود ۶٫۲ درصد بوده، این در حالی است که برای هند این نرخ معادل ۸٫۷ درصد و برای عربستان سعودی معادل ۸٫۱ درصد انتظار می رود.

نمودار ۴- نرخ رشد ترکیبی سالیانه (CAGR) واقعی حق بیمه اموال- حوادث جهان طی سال های ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۵ (درصد)

نمودار ۵- پیش بینی نرخ رشد ترکیبی سالیانه (CAGR) واقعی حق بیمه دارایی - تلفات در برخی کشورها طی سال های ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۵ (درصد)

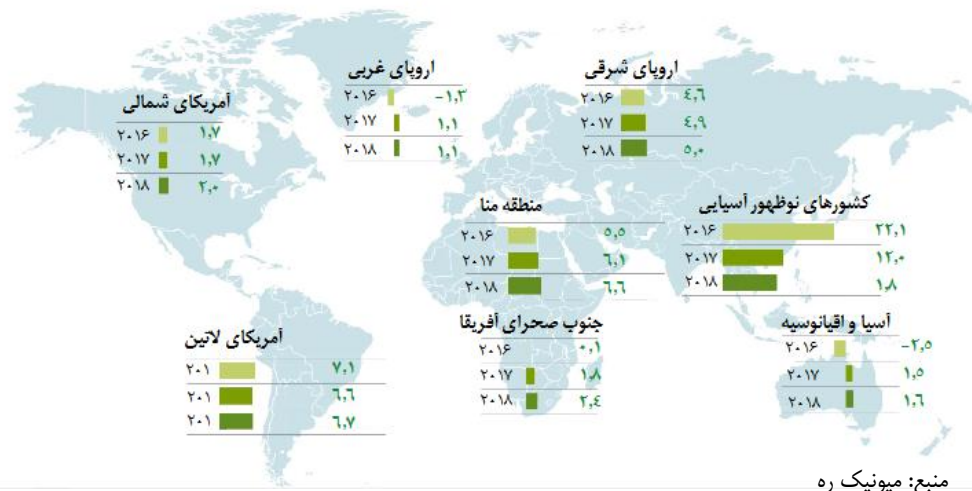
^۷نرخ رشد ترکیبی سالیانه (Compound annual growth rate) میانگین نرخ رشد سالانه طی دوره مشخصی از زمان را نشان می دهد.

بیمه عمر

در کشورهای صنعتی، حق بیمه عمر با نرخ بهره پایین همچنان به عنوان یکی از مسائل چالش برانگیز باقی مانده است. علاوه بر این، در سال ۲۰۱۶ بسیاری از بازارها کاهش قابل توجهی را به خصوص در فروش محصولات با حق بیمه یکجا^۸ و محصولات با واحد همراه^۹ (ULIP) - از جمله در ژاپن، آلمان و ایتالیا - شاهد بوده‌اند. نوع اول صرفاً در قالب حق بیمه صورت می‌گیرد در حالی که در نوع دوم ترکیبی از حق بیمه و سرمایه‌گذاری است بدین صورت که بخشی از منابع برای حق بیمه و بخشی دیگری برای سرمایه‌گذاری در دوره‌ای مشخص در اشکال حقوق صاحبان سهام یا اوراق بدهی، سرمایه‌گذاری می‌شود.

برای سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ پیش‌بینی می‌شود که کشورهای صنعتی به طور متوسط رشد حدود ۳ درصدی (رشد واقعی حدود ۱,۵ درصدی) را در حق بیمه عمر شاهد باشند. متقابلاً، در اغلب بازارهای نوظهور، پیش‌بینی می‌شود که حق بیمه به سطوح بالا توسعه یافته و نسبتاً پایدار بماند: پیش‌بینی متوسط رشد حق بیمه برای سال ۲۰۱۷-۱۸، در اروپای شرقی معادل ۶,۵ درصد (نرخ واقعی حدود ۵ درصد)، در آمریکای لاتین حدود ۸,۵ درصد (نرخ واقعی حدود ۶,۵ درصد) و در منطقه منا (خاورمیانه و شمال آفریقا) ۸ درصد (با نرخ واقعی حدود ۶,۵ درصد) است؛ در صحرای آفریقا نیز این نرخ تقریباً ۴ درصد (با نرخ واقعی حدود دو درصد) پیش‌بینی شده که به دلیل رشد پایین حق بیمه در آفریقای جنوبی، سطح رشد این منطقه به طور قابل توجهی پایین‌تر از سطح سایر مناطق قرار دارد. انتظار می‌رود رشد حق بیمه در بازارهای نوظهور آسیایی در مقایسه با رشد تقریباً ۱۶ درصدی (نرخ واقعی ۱۴ درصد) سال ۲۰۱۶، در سال ۲۰۱۷ کاهش بیش از ۵۰ درصدی را تجربه کنند (نمودار ۶).

نمودار ۶ - رشد واقعی حق بیمه عمر در مناطق جهان طی سال‌های ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۸ (درصد)

^۸ پس انداز حق بیمه یکجا (single-premium savings) نوعی بیمه عمر است که مبلغ مقطوعی پول در ازای دریافت مزایای مرگ (death benefit) پرداخت می‌شود، به طوری که تضمین می‌شود تا زمان زنده ماندن فرد باقی بماند.

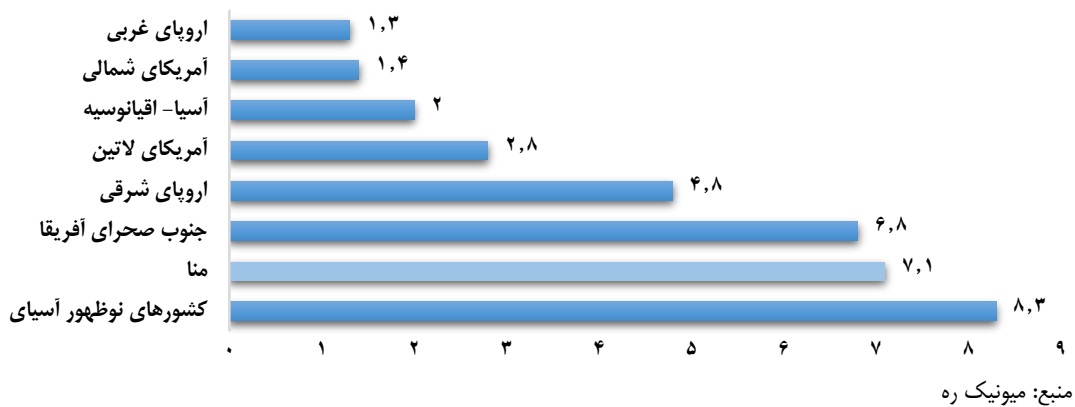
^۹ sales of unit-linked

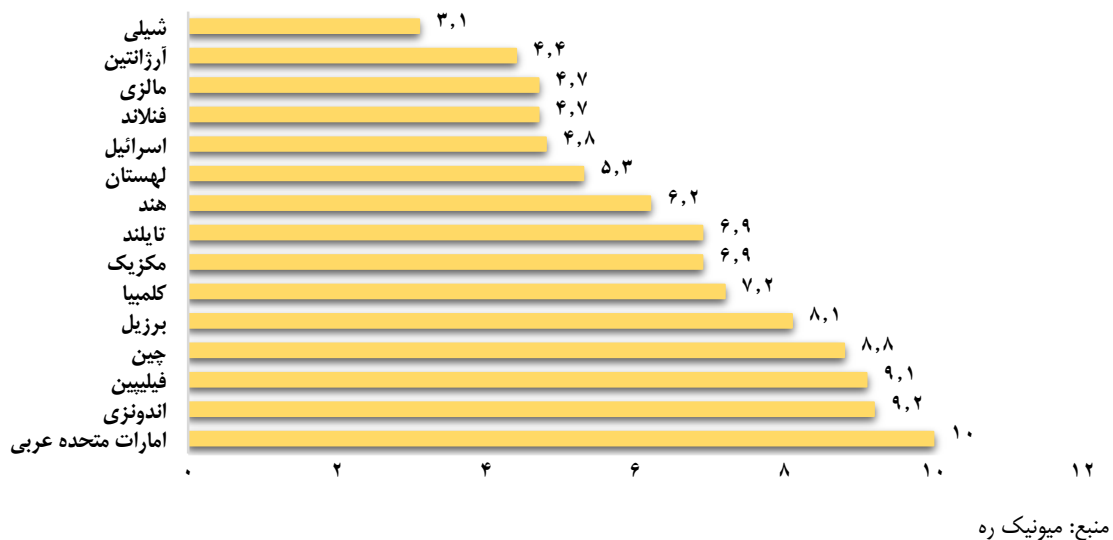
معاونت بررسی های اقتصادی

نمودار ۷ نرخ رشد ترکیبی سالیانه (CAGR) حق بیمه عمر در سال های ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۵ را برای مناطق مختلف جهان و نمودار ۸ این رشد را برای برخی کشورها نشان می دهد. براساس پیش بینی ها انتظار می رود نرخ رشد ترکیبی سالیانه منطقه منا در سال های ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۵ با احتساب نرخ تورم، معادل ۷,۱ درصد باشد که در این بین پیش بینی می شود امارات متحده عربی نرخ رشد ۱۰ درصدی را تجربه کند.

نمودار ۷- نرخ رشد ترکیبی سالیانه (CAGR) واقعی حق بیمه عمر جهان برای سال های ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۵ (درصد)

نمودار ۸- نرخ رشد ترکیبی سالیانه (CAGR) واقعی حق بیمه عمر در برخی کشورها برای سال های ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۵ (درصد)

چشم انداز بلندمدت

به طور کلی انتظار می رود در سال ۲۰۲۵ حق بیمه اولیه جهان به همان اندازه که تولید اقتصادی رشد می کند (۴,۵ درصد یا به نرخ واقعی ۳ درصد) افزایش یابد. بر این اساس پیش بینی می شود حجم حق بیمه در جهان به حدود ۶,۳۵ هزار میلیارد یورو برسد. عامل اصلی رشد حق بیمه جهانی، بازارهای نوظهور هستند، به طوریکه در این کشورها رشد حق بیمه با نرخ سالانه ۹,۵ درصد (نرخ واقعی ۷,۵ درصد) از رشد اقتصادی حدود ۶,۵ درصد (نرخ واقعی ۴,۵ درصدی) پیشی خواهد گرفت. پیش بینی می شود رشد بیمه عمر بلند مدت در جهان، تقریباً معادل ۵ درصد (نرخ واقعی ۳ درصد) بیشتر از بیمه اموال- تلفات رقم بخورد.

چشم انداز بازار بیمه، همانند چشم اندازهای اقتصادی، با نا اطمینانی هایی همراه است. بحران های اقتصادی می تواند اثرات مخرب قابل توجهی بر رشد حق بیمه بخصوص در بیمه اموال- تلفات داشته و حتی ممکن است - همانند آمریکای لاتین در سال ۲۰۱۶- کاهش حق بیمه را به همراه داشته باشد. همچنین به احتمال زیاد ریسک های اقتصادی و سیاسی اخیر، اثرات منفی بر بازارهای بیمه خواهد گذاشت. با این حال، رکود اقتصادی موجود در تعدادی از بازارهای نوظهور طبیعتاً باید موقت باشند. تقاضا برای محصولات اموال- تلفات نیز همانطور که درآمد سرانه افزایش می یابد، باید دوباره به میزان زیادی افزایش یابد.

افزایش سطح استانداردهای زندگی و افزایش همزمان الزامات پوشش بیمه، احتمالاً این اطمینان را حاصل می کند که در طولانی مدت بیمه عمر در بازارهای نوظهور رشد قابل توجهی را تجربه کند. علاوه بر این، کشورهایی نظیر چین با چالش های جمعیتی روبه رو هستند. طبیعی است که به دلیل آثار اشباع^۱، روند پویایی اقتصاد کاهش یابد. در این راستا، محرک های بیشتری که بر انعطاف پذیری بالاتر، پوشش ریسک های بیومتریک، دیجیتالی کردن فروش ها و ارزیابی ریسک و محصولات ترکیبی اثر گذار هستند، می تواند به تولید محصولات جدید منتج شود.

منبع:

Michael Men hart, Munich Re, "Insurance Market Outlook for 2017/2018"

تهیه شده توسط فروغ کریمی امیرکیاسر

اردیبهشت ماه ۱۳۹۶

^۱ اشباع بازار (Market Saturation) به وضعیتی اشاره دارد که در آن تقاضای بازار از یک محصول به بالاترین حد خود می رسد. در این وضعیت بنگاه تولیدی تنها از طریق ارائه محصول جدید به رشد دست یابد.